

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کلاس معکوس، بستری برای خود یادگیری

کلاس معکوس

معکوس کلاس

یادگیری معکوس (FLIPPED LEARNING) یا کلاس معکوس (FLIPPED classroom) یکی از رویکردهایی است که در سال های اخیر بخصوص از سال ۲۰۰۴ نگاه متخصصان و دست اندرکاران آموزش و یادگیری را به خود معطوف کرده است. کلاس درس معکوس شکلی از یادگیری ترکیبی است. (blended learning) اما با یادگیری ترکیبی و یادگیری آنلاین فرق می کند.

Flipped Classroom

چرا کلاس درس معکوس؟؟؟

به دلیل حجم زیاد اطلاعات و آموختنی ها و در مقابل محدودیت هایی از قبیل:

- کمبود زمان
- نبود انگیزه یادگیری
- به روز نبودن بخشی از محتوای آموزشی
- مشکلات معلمان

چاره چیست؟

باید به دنبال روشی باشیم که پاسخگوی این دو جنبه از مشکلات آموزشی باشد. یکی از پیشنهادها، نگاه جدید به کلاس آموزشی است؛ کلاسی که در آن، قاعده بازی یاددهی – یادگیری تغییر می کند؛ کلاسی که شاید بتواند در گام اول مشکل بسیاری از معلمان را در زمینه زیاد بودن حجم کتاب های درسی و کمبود زمان آموزش را رفع کند.

کلاس معکوس چگونه است؟

در کلاس درس معکوس معلم قبل از شروع کلاس آموزش، محتوای درس را معمولاً به صورت ویدئو یا مطلب، در اختیار یادگیرندگان قرار می‌دهد و در کلاس درس به رفع مشکل و افزایش میزان یادگیری دانش پژوهان متناسب با ویژگی های شناختی و توانایی هایشان می پردازد.

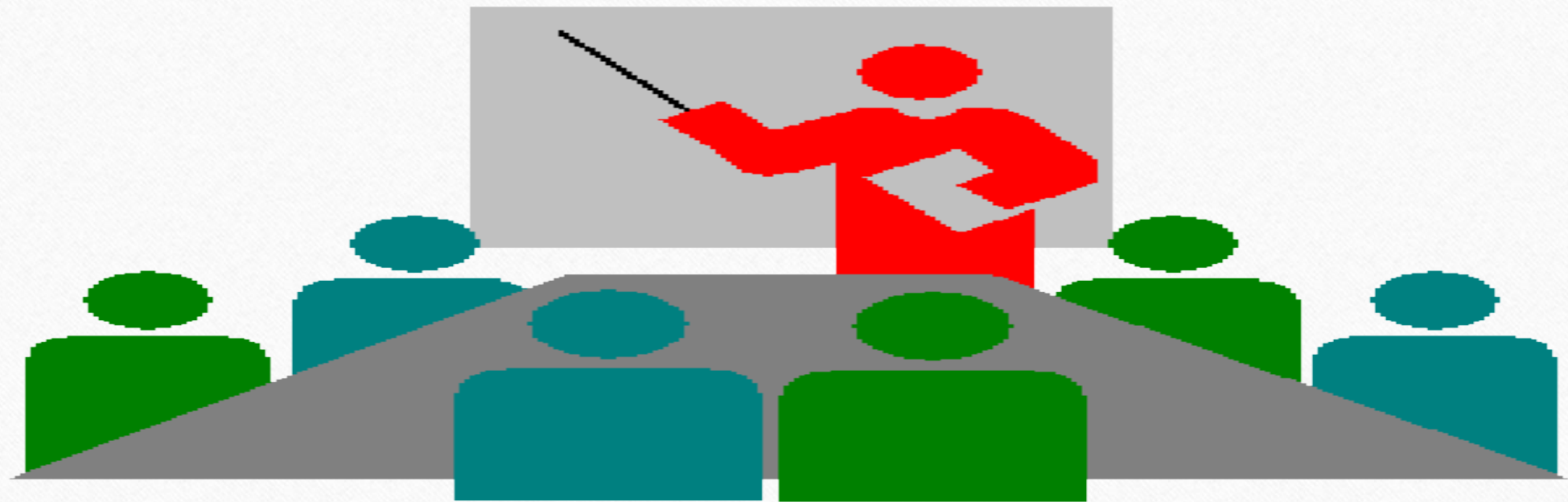
در کلاس معکوس ، جای مدرسه و خانه عوض می شود.

کلاس معکوس یک فعالیت مستمر است و اگر از بیرون به آن نگاه شود، چرخه ای است که با فعالیت خارج از کلاس آغاز می شود، درون کلاس ادامه پیدا می کند و دوباره به خارج از کلاس می رود. برای ادامه این چرخه می بایست دانش آموزان تشویق شوند که فعالیت های بیرون از کلاس را انجام دهند تا این چرخه از حرکت نایستد.

ارزشمندترین دارایی یک معلم دقیقی است که با دانش آموزانش در کلاس می گذراند. پس باید از این زمان به نحو ممکن استفاده کند. برای دانش آموزان نیز این زمان بسیار ارزشمند است ، زیرا اگر با مشکلی مواجه شوند معلم حضور دارد و می تواند آن را برطرف کند.

فاکتورهای کلاس درس معکوس:

محیطهای انعطاف پذیر:

مربیان اغلب به طور فیزیکی فضای یادگیری خود را جهت آماده‌سازی درس یا واحد درسی که ممکن است شامل کارگروهی، مطالعه مستقل، تحقیق، عملکرد و ارزیابی باشد؛ مجدداً تنظیم می‌کنند. آنها محیطهای انعطاف پذیر ایجاد می‌کنند تا در آن دانش‌آموزان زمان و مکان یادگیری را انتخاب کنند. مربیان معکوس می‌پذیرند که در زمان کلاس، پرهرج و مرج‌تر و پرسروصداتر است در مقایسه با رفتار آرام در طول سخنرانی یک کلاس معمولی.

تغییر در فرهنگ یادگیری

در مدل سنتی معلم محوری، معلم منبع اصلی اطلاعات است. در مدل یادگیری معکوس، تغییر عمده از معلم محور به رویکرد دانش آموز محور وجود دارد که زمان کلاس به معنای بررسی عمیق تر موضوعات و خلق فرصت های یادگیری غنی تر است. مربیان معکوس به دانش آموزان کمک می کنند تا موضوعات را در عمق بیشتری بررسی کنند.

محتوای عمدی

مربیان معکوس ارزیابی می کنند چه محتوایی را آنها
احتیاج دارند که مستقیماً آموزش دهند و چه موادی
به دانش آموزان باید اجازه داده شود که خودش خارج
از فضای یادگیری گروهی برای اولین بار بررسی کند.
آنها به طور مداوم فکر می کنند که چطور می توانند با

استفاده از مدل یادگیری معکوس به دانش آموزان کمک کنند تا درک مفهومی در حد تسلط در عمل به دست آورند.
مربیان از محتوای عمدی استفاده می کنند جهت به حداکثر رساندن زمان کلاس به منظور اتخاذ روش های مختلف
آموزش مانند استراتژی های یادگیری فعال، آموزش همسالان، یادگیری مبتنی بر مسئله و یا تسلط یا روش سقراطی،
بسته به سطح کلاس و موضوع.

The
Flipped
Classroom

مربیان حرفه‌ای

برخی منتقدان یادگیری معکوس معتقدند ویدئوهای آموزشی در این مدل نهایتاً جایگزین معلمان خواهد شد. که گمراه کننده است. در مدل یادگیری معکوس، مربیان ماهر و حرفه‌ای مهم‌تر از همیشه و اغلب بیشتر از معلمان سنتی طالب دارند. آن‌ها باید تعیین کنند که چه زمانی و چگونه آموزش مستقیم را از گروهی به یادگیری فردی تغییر دهند و چگونه زمان تعامل چهره به چهره معلم و شاگرد را به حداکثر برسانند.

مشکلات احتمالی کلاس معکوس

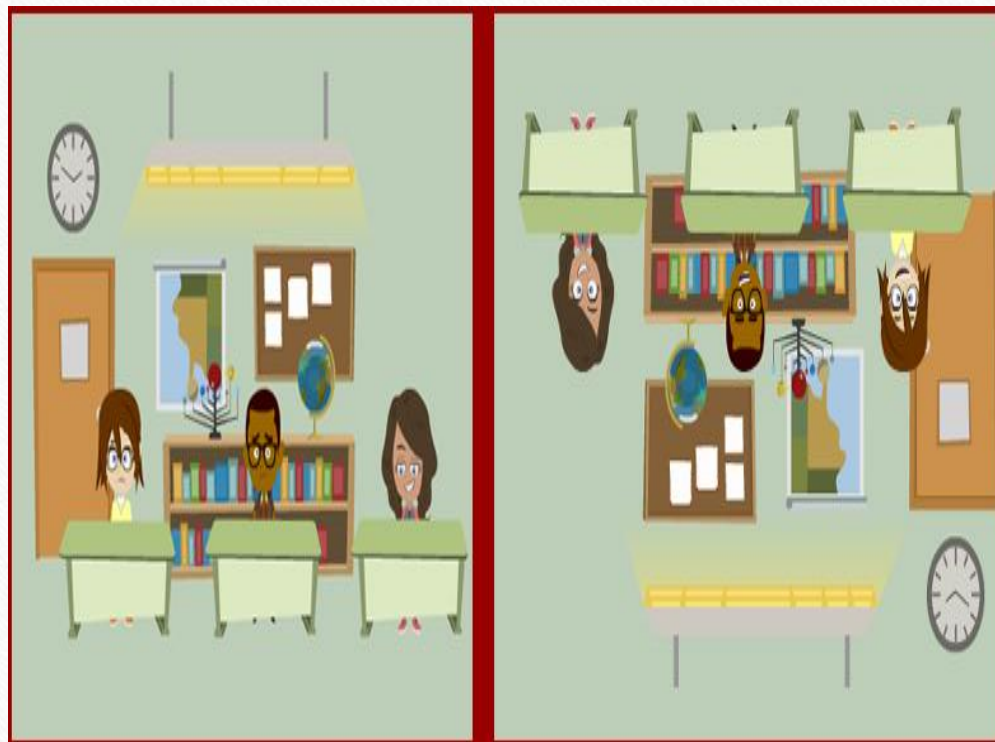
کلاس معکوس با تمام مزیت هایی که دارد ممکن است بدلیل مشکلاتی، در همه جای کشور و در همه پایه ها امکان پذیر نباشد، مشکلاتی از قبیل:

۱ - نداشتن رایانه شخصی و سایر امکانات مورد نیاز دانش آموز در منزل

۲ - عدم آمادگی قبلی دانش آموز (گوش ندادن دانش آموز به تدریس معلم در خانه)

۳ - معمولاً تدریس به پایه اول، نیاز به تخصص و مستقیم بودن تدریس دارد. بنابراین نمی توان عمل تدریس را به خانه موکول کرد.

نکته: یک معلم خلاق می تواند به راحتی موانع را رفع کند.

مزیت های کلی کلاس معکوس

برخی از مزایای این روش عبارتند از :

- ۱- دانش آموز هنگام انجام تمرین تنها نیست و اگر در مسئله ای گیر کرد، کسی هست که به او کمک کند.
- ۲- بچه ها در منزل خودشان درس را می آموزند و یاد می گیرند که چگونه یاد بگیرند.
- ۳- در کلاس فرصت می شود که درس عمق بیشتری پیدا کند و به سطوح بالاتر شناختی برسد.
- ۴- معلم نگران کمبود وقت برای تدریس نیست.
- ۵- دانش آموز هر چندبار که لازم می داند درس را در منزل مرور کند.
- ۶- سرعت تدریس افزایش می یابد.

گام های اجمالی برای وارونه کردن کلاس های سنتی

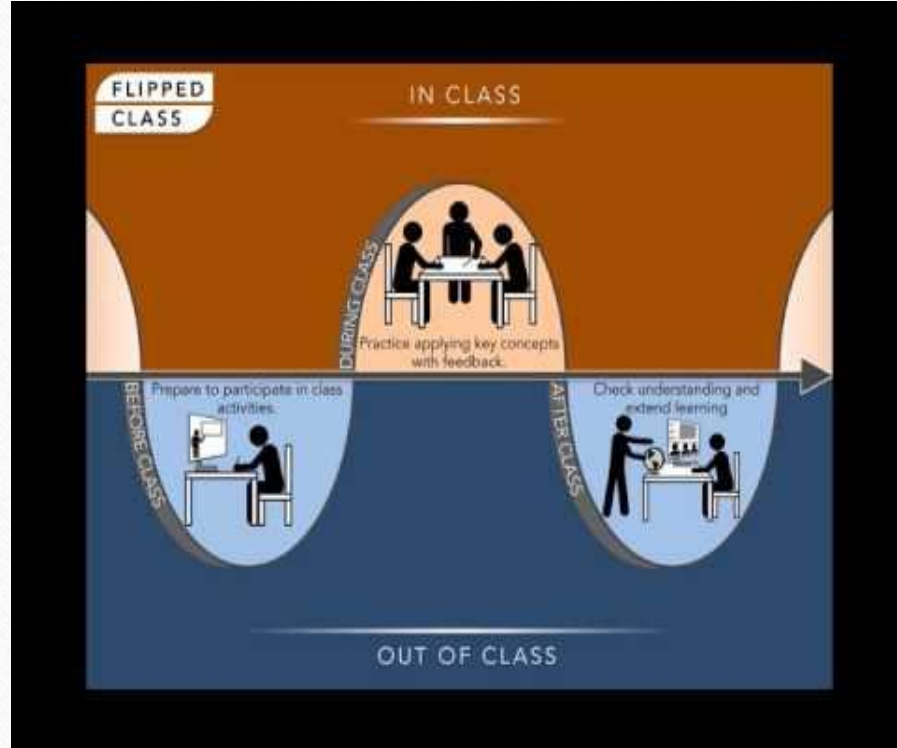
گام نخست : شناسایی بخش هایی از عناوین درسی که با مدل معکوس نزدیکی بیشتری دارند.

گام دوم : طراحی آموزشی مبتنی بر مدل کلاس معکوس. (آموزش همتایان، آموزش مسئله محور، آموزش گروه تیم محور، آموزش موضوع محور، آموزش جست و جو گرانه)

گام سوم : برقراری ارتباط بین محتوای بیرون از کلاس و داخل کلاس .

گام چهارم : انطباق محتوای آموزشی خارج از کلاس با نیازهای دانش آموزان .

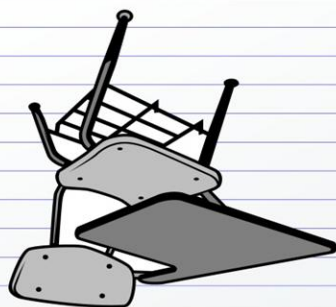
گام پنجم : تشویق دانش آموزان به پیگیری فعالیت های بعدی در خارج از کلاس .

راهنمای کامل برای ایجاد کلاس معکوس

The "Flipped" Classroom

- ۱- قبل از شروع سال تحصیلی، از تدریس خودتان فیلم بگیرید.
- ۲- در آغاز اولین جلسه، فیلم ها را در اختیار دانش آموزان قرار دهید. این کار را می توانید از طریق DVD ، فلش و یا حتی آپلود در سایت هایی مانند آپارات انجام دهید.
- ۳- پس در جلسه اول تدریس نمی کنید و کارهای دیگری انجام می دهید.
- ۴- از دانش آموزان بخواهید فیلم تدریس را تا جلسه بعد نگاه کنند. در هر زمان و هر مکان و به هر تعداد که دوست داشتند.
- ۵- تمرین ها و تکلیف هایی برای کار در خانه به دانش آموز بدهید. این تکلیف ها خیلی خیلی باید کم باشد.

ادامه

- ۶ - در جلسه بعد، سر کلاس، فقط به بررسی تکلیف ها و حل تمرین های بیشتر می پردازید.
- ۷ - اگر دانش آموزی، فیلم را نگاه نکرده بود یا هنوز یاد نگرفته بود با کمک دانش آموزان دیگر و شما، می تواند جبران کند.
- ۸ - نیاز نیست شما تمام جلسات تدریس یعنی کل کتاب را به یک باره، تدریس کنید و فیلم برداری کنید. همین که یک یا دو جلسه از دانش آموزانتان جلوتر باشید کافی است.

با تشکر از همراهی شما